

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 140/2021-44

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Ladislava Duditsša (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], zastúpenej A3 advokátskou kanceláriou, s. r. o., Partizánska 25, Trenčín, IČO 36 735 311, konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. Kataríny Hunčíkovej, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 166/2015 a proti postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresnému súdu Prievidza **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018 konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadosťučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré jej **j e** Okresný súd Prievidza **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Prievidza **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania v sume **680,74 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 6. augusta 2020 smerujúcou proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 166/2015 (ďalej aj „konanie na Okresnom súde Bratislava I“) a postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018 (ďalej aj „konanie na Okresnom súde Prievidza“) domáha vyslovenia porušenia základných práv na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“). Ústavná sťažnosť smerovala aj proti uzneseniu Okresného súdu Prievidza č. k. 5 C 13/2018-1054 z 19. júna 2020, v tejto časti sťažovateľka namietala porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Sťažovateľka ďalej navrhuje, aby ústavný súd prikázal Okresnému súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018 konať, zároveň žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 eur. Proti Okresnému súdu Bratislava I sa domáha priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 eur.

2. Uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 140/2021-15 zo 16. marca 2021 bola ústavná sťažnosť sťažovateľky prijatá na ďalšie konanie v rozsahu namietaného postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 166/2015 a postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018.

3. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva nasledujúci stav veci:

Sťažovateľka podala 30. júna 2015 na Okresnom súde Bratislava I žalobu o náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom štátu spojeným s náhradou nemajetkovej a majetkovej ujmy proti Slovenskej republike. Podaním z 22. júla 2016 sťažovateľka rozšírila žalobu. Okresný súd Bratislava I vyzval sťažovateľku 6. októbra 2017 na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý bol následne 17. októbra 2017 uhradený. Sťažovateľka doručila 19. februára 2018 Okresnému súdu Bratislava I sťažnosť na prieťahy v konaní, ktorú predseda tohto súdu uznal ako dôvodnú v upovedomení z 9. marca 2018. Výzvou z 26. februára 2018 Okresný súd Bratislava I doručil žalobu s výzvou na vyjadrenie žalovanému. Na námietku žalovaného bola vec upovedomením zo 4. mája 2018 postúpená podľa § 17 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prievidza.

4. Po postúpení veci Okresný súd Prievidza doručoval vyjadrenia jednotlivým stranám konania. Výzvami zo 6. a 7. júna 2018 si konajúci súd vyžiadal súvisiace spisy od Krajského súdu v Trenčíne, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Okresnej prokuratúry Prievidza, Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a Krajskej prokuratúry v Trenčíne. Uznesením č. k. 5 C 13/2018-536 z 15. novembra 2018 bolo rozhodnuté o pripustení vstupu mesta Prievidza ako intervenienta do konania. Vo veci sa ďalej vyjadrovali strany a súd ich vyjadrenia doručoval.

5. Prvé pojednávanie vo veci sa uskutočnilo 15. novembra 2019. Následne opäť prebiehalo podávanie vyjadrení strán konania a ich doručovanie. Dňa 17. apríla 2020 súd doručoval stranám konania a intervenientovi predbežné právne posúdenie veci s možnosťou vyjadriť sa k nemu. Podaním z 23. apríla 2020 sa sťažovateľka domáhala, aby súd rozhodol o spojení vecí sp. zn. 15 C 12/2020 s vecou sp. zn. 5 C 13/2018, pripustil zmenu žaloby a rozšírenie subjektov na strane žalovaných. Okresný súd Prievidza uznesením č. k. 5 C 13/2018-1054 z 19. júna 2020 nevyhovelo uvedenému návrhu sťažovateľky. Oznámením z 22. júna 2020 Okresný súd Prievidza oboznámil strany konania a intervenienta o okruhu subjektov, s ktorými mieni konať ako so žalovanými. Prípisom zo 17. júla 2020 Okresný súd Prievidza vyzval žalovaných a intervenienta na vyjadrenie, opätovne vo veci prebiehalo doručovanie vyjadrení jednotlivým stranám konania.

6. Druhé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 19. marec 2021, ktoré bolo pre nepriaznivú epidemiologickú situáciu zrušené. Ďalšie pojednávanie je nariadené na 22. október 2021.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka namieta, že postupom Okresného súdu Bratislava I, ako aj Okresného súdu Prievidza došlo k porušeniu ňou označených práv.

8. Okresný súd Bratislava I sám uznal zbytočné prietahy v konaní, keďže od podania žaloby do jej postúpenia Okresnému súdu Prievidza uplynuli takmer tri roky bez meritórneho prejednanja veci.

9. Konanie na Okresnom súde Prievidza je rovnako zaťažené zbytočnými prietahmi, vo veci sa dosiaľ konalo iba jedno pojednávanie, ktoré bolo odročené na neurčito. Okresný súd Prievidza podľa názoru sťažovateľky nekoná vo veci plynulo, zaťažuje ju zbytočnými výzvami na vyjadrenie sa a opakovane jej doručuje už raz doručené vyjadrenia, resp. prílohy k vyjadreniam protistrán. Sťažovateľka zastáva názor, že Okresný súd Prievidza má k dispozícii všetky podklady na rozhodnutie vo veci a nevidí dôvod, prečo konanie o jej nároku trvá už päť rokov.

III.

Vyjadrenie odporcov a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie Okresného súdu Bratislava I:

10. Okresný súd Bratislava I prostredníctvom svojho predsedu JUDr. Jána Goliana, PhD., konštatoval prietahy v období od 30. júna 2015 do 6. októbra 2017 spôsobené najmä nadmernou zaťaženosťou zákonnej sudkyne a pomocného aparátu. Poukázal na dlhodobý trvajúci problém spočívajúci v nedostatočnom personálnom obsadení tohto súdu a vysokom nápade vecí. O uvedenom probléme je informované aj Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ktoré situáciu nerieši, čím nesie zodpovednosť za vzniknuté prietahy v konaní: *„Ako predseda súdu za uvedený stav necítim absolútne žiadnu zodpovednosť a zároveň vylučujem akúkoľvek zodpovednosť ktoréhokoľvek sudcu tunajšieho súdu za prípadné spôsobené prietahy v konaní. Za uvedenú situáciu je podľa môjho názoru v plnej miere zodpovedná Slovenská republika, ktorá dlhodobu (viac ako 15 rokov) nerieši objektívnu situáciu Okresného súdu Bratislava I, čo sa bohužiaľ logicky prejavuje aj na nízkej dôveryhodnosti nie len v tunajší súd, ale v súdnu moc všeobecne. Zároveň si dovoľím*

poznamenať, že mnoho sudcov pracuje vo svojom voľnom čase a to aj počas víkendov pričom sú na hranici psychického a fyzického vyhorenia.“

11. Okrem toho uvádza, aby v prípade vyslovenia porušenia základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov ústavný súd zväžil priznanie primeraného finančného zadost'učinenia, keďže sťažovateľka na prietahy konajúci súd upozornila až dva roky po podanej žalobe. V závere vyslovil, že netrvá na ústnom prerokovaní veci pred ústavným súdom.

III.2. Vyjadrenie Okresného súdu Prievidza:

12. Okresný súd Prievidza podal vyjadrenie prostredníctvom podpredsedníčky tohto súdu JUDr. Noemy Turanovičovej. V úvode poukázal na chronológiu spisu. Podľa názoru podpredsedníčky súdu nedošlo v konaní na Okresnom súde Prievidza k vzniku zbytočných prietáhov, zákonná sudkyňa koná prieběžne, precízne. Vec je podľa jej názoru skutkovo aj právne zložitejšia (ide o nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom orgánu štátu a náhradu nemajetkovej ujmy, pričom ide o postup orgánov verejnej správy v oblasti parkovacej politiky a kompetencie jednotlivých orgánov konať v rámci štátnej správy, preneseného výkonu štátnej správy, resp. územnej samosprávy), o čom svedčí aj rozsah spisového materiálu. Z neefektívneho postupu viní aj sťažovateľku, ktorá návrhom na rozšírenie žaloby a spojenie vecí musela predpokladať, že vybavenie tohto návrhu si vyžiada určitý čas. Ďalej bolo vo veci potrebné vysporiadať sa s návrhmi na doplnenie dokazovania a ustáliť okruh sporových strán konania. Pojednávanie nariadené na 19. marec 2021 bolo zrušené z dôvodu právnej úpravy o vykonávaní pojednávania v rámci mimoriadnych opatrení v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej choroby COVID-19 v justícii, a nie z dôvodov na strane súdu. Zároveň uvádza, že z hľadiska povahy veci nejde o vec, v ktorej by súd mal konať s osobitnou rýchlosťou, ako napr. vo väzobných veciach, pracovnoprávných sporoch a podobne.

III.3. Replika sťažovateľky:

13. Sťažovateľka vo svojej replike uviedla:

- a) k námietkam Okresného súdu Bratislava I poukazuje na výsledok šetrenia jej sťažnosti na prietahy,
- b) k postupu Okresného súdu Prievidza poukazuje na nesprávny procesný postup tohto súdu, neefektívne opakované doručovanie podaní, neefektívne vykonávané dokazovanie, nestotožňuje sa s tvrdením, že ide o vec skutkovo a právne zložitejšiu, okruh sporových strán mal mať konajúci súd vyriešený už pri prvom pojednávaní, v tejto fáze konania by mal súd vec posúdiť po právnej stránke a viesť dokazovanie k odstraňovaniu prípadných rozporov,
- c) z hľadiska dôležitosti veci pre sťažovateľku je v ohrození zdravie sťažovateľky, pretože v dôsledku nelegálne osadených dopravných značiek regulujúcich parkovanie nemôže parkovať pred svojím bytom a je nútená prenášať ťažké bremená (súdne spisy, nákupy) z väčšej vzdialenosti, čo zhoršuje jej ochorenie chrbtice,
- d) vec podľa jej názoru mohla byť vyriešená už na prvom pojednávaní, preto odvolávanie sa na pandemickú situáciu neobstojí, od posledného pojednávania Okresný súd Prievidza nevykonal

vo veci žiaden úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci, ďalší termín pojednávania nariadil na 22. október 2021, teda o pol roka neskôr od zrušenia posledného nariadeného pojednávania, e) vzhľadom na uvedené trvá na podanej ústavnej sťažnosti.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

14. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ústavnou sťažnosťou a so stanoviskami účastníkov konania, ako aj s obsahom súdneho spisu vedeného o napadnutom konaní dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, a preto pristúpil k posúdeniu veci samej.

15. Podstata námietok sťažovateľky spočíva v porušení jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a práva na prejednanie veci v primeranej lehote v dôsledku nečinnosti, resp. neefektívneho postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 166/2015 a po postúpení sporu postupu Okresného súdu Prievidza v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 13/2018.

16. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie veci v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 302/2020).

17. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (I. ÚS 22/2016) spravidla zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú (i) právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, (ii) správanie účastníka súdneho konania a (iii) postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02).

IV.1. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 15 C 166/2015:

18. Ústavný súd stabilne judikuje, že pri posudzovaní základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zohľadňuje aj obsah práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a judikatúrne závery k obsahu tohto práva, navyše sťažovateľka sa domáha ochrany svojho práva aj v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd považuje za potrebné poukázať na prístup ESLP, ktorý v rozsudku vo veci Hefková proti Slovenskej republike z 31. mája 2005 (sťažnosť č. 57237/00) z hľadiska posudzovanej dĺžky konania vzal do úvahy začiatok konania pred súdom, na ktorý sa sťažovateľka obrátila pôvodne, hoci neskôr bola vec postúpená inému súdu z dôvodu miestnej príslušnosti.

19. Vzhľadom na to, že spor bol z dôvodu miestnej príslušnosti postúpený Okresnému súdu Prievidza, musel ústavný súd vziať do úvahy, že v súčasnosti už konanie pred Okresným súdom Bratislava I neprebíha, vec sťažovateľky však nebola ukončená a o jej nároku rozhoduje iný súd. Z objektívneho hľadiska preto Okresný súd Bratislava I nemôže porušovať označené práva sťažovateľky a toto porušovanie netrvalo ani v čase doručenia ústavnej sťažnosti, preto už vtedy bolo možné uvažovať aj o odmietnutí ústavnej sťažnosti smerujúcej proti tomuto porušovateľovi. V okolnostiach prípadu ústavný súd prijal ústavnú sťažnosť na ďalšie konanie v celom rozsahu. Už z jej obsahu a príloh totiž bolo zjavné, že Okresný súd Bratislava I prispel k porušeniu práv sťažovateľky zbytočnými priet'ahmi, a preto bolo potrebné posúdiť jeho podiel na nich.

20. Sťažovateľka podala žalobu na Okresnom súde Bratislava I, ktorý o nej takmer tri roky vôbec nekonal. Žaloba bola podaná na miestne nepríslušnom súde, čo nie je prekážkou v konaní súdu, ale na námietku strany konania vykonanú pri prvom procesnom úkone na ňu súd musí prihliadnuť a vec postúpiť, čo má za následok predlžovanie konania. Sťažovateľka tak rovnako čiastočne prispela k vzniku zbytočných priet'ahov v konaní pred Okresným súdom Bratislava I. To ústavný súd zohľadnil v rámci posudzovania výšky primeraného finančného zadost'učinenia.

21. Vo vzťahu k Okresnému súdu Bratislava I ako označenému porušovateľovi práv ústavný súd nevyslovil porušenie označených práv sťažovateľky ani príkaz konať, aj keď aj tento súd porušil práva sťažovateľky, rozhodujúce však bolo, že v čase rozhodovania spor na Okresnom súde Bratislava I neprebíhal (výrok 5).

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v konaní vedenom na Okresnom súde Prievidza pod sp. zn. 5 C 13/2018:

22. Konanie na Okresnom súde Prievidza trvá od postúpenia veci (jún 2018) už takmer tri roky, pričom v čase podania ústavnej sťažnosti a rovnako aj v čase rozhodovania ústavného súdu sa vec nachádza na tomto súde bez meritórneho rozhodnutia.

23. Z hľadiska faktickej a právnej zložitosti veci možno súhlasiť, že ide o náročnejšiu vec z hľadiska jej právneho posudzovania, keďže ide o nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom týkajúci sa parkovacej politiky mesta v rámci preneseného výkonu štátnej správy, sťažovateľka žiada uhradiť skutočnú škodu a škodu spočívajúcu v náhrade nemajetkovej ujmy.

24. Povaha veci v zmysle judikatúry ESLP zohľadňuje aj kritérium významu konania pre sťažovateľa, t. j. čo je pre neho v stávke. Ústavný súd súhlasí s názorom Okresného súdu Prievidza, že nejde o vec, v ktorej by sa vzhľadom na predmet konania alebo jeho význam pre sťažovateľa malo zvlášť dbať na rýchlosť konania (väzobné veci, starostlivosť o maloletých, pracovnoprávne spory, spory týkajúce sa obydľia sťažovateľa a pod.).

25. K správaniu účastníkov konania v konaní pred Okresným súdom Prievidza nemožno sťažovateľke vyčítať vykonávanie úkonov, ktoré by prispeli k predlžovaniu konania. Podávanie návrhov sťažovateľky na zmenu žaloby a spojenie vecí nemožno akceptovať ako dôvod, prečo vo veci súd nekonal efektívne. Možno však poukázať na už uvedené, že sťažovateľka čiastočne zavinila celkovú dĺžku konania o jej žalobnom návrhu, ak podala žalobu na miestne

nepríslušnom súde, pričom sama má právnické vzdelanie a v konaní pred všeobecným súdom je právne zastúpená.

26. Postup Okresného súdu Prievidza nemožno hodnotiť ako efektívny a plynulý. Prvé pojednávanie sa konalo až viac ako rok od postúpenia veci, za ten čas súd rozhodoval o pristúpení intervenienta do konania, vo veci boli doručované vyjadrenia jednotlivým procesným stranám. Od toho času sa vo veci nekonalo žiadne pojednávanie, pojednávanie nariadené na 19. marec 2021 bolo zrušené z dôvodu protiepidemiologických opatrení. V čase od prvého pojednávania vo veci Okresný súd Prievidza rozhodoval o návrhu sťažovateľky na spojenie vecí a o rozšírení žaloby, pričom o týchto návrhoch bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Prievidza č. k. 5 C 13/2018-1054 z 19. júna 2020. Po tomto rozhodnutí Okresný súd Prievidza oboznámil strany konania s okruhom žalovaných, vo veci sa naposledy vyjadrila sťažovateľka 27. augusta 2020, v poradí druhé pojednávanie vo veci bolo nariadené na 22. október 2021. Možno konštatovať, že celkovo konanie na Okresnom súde Prievidza trvá už takmer tri roky, za ten čas sa vo veci konalo pojednávanie iba raz, ostatné pojednávanie bolo pre pandemickú situáciu zrušené a nariadené opätovne na október 2021.

27. Z pohľadu ústavného súdu možno konštatovať, že Okresný súd Prievidza vo veci samej do podania ústavnej sťažnosti síce konal, ale jeho postup nebol efektívny. Po podaní ústavnej sťažnosti už Okresný súd Prievidza vo veci nekoná, pričom ústavný súd zohľadňuje aj vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 24/2021 Z. z. o vykonávaní pojednávanií, hlavných pojednávanií a verejných zasadnutí v čase mimoriadnej situácie a núdzového stavu v znení neskorších predpisov, v zmysle ktorej došlo k zrušeniu nariadeného pojednávania. Nemožno však opomenúť, že prvé a jediné pojednávanie vo veci sa konalo viac ako rok po postúpení veci v novembri 2019 a ďalšie pojednávanie sa malo konať až o rok a pol, pričom na tento postup neexistoval dostatočný dôvod ospravedlňujúci vznik prieťahov v konaní na strane súdu, ako aj na strane sťažovateľky.

28. Z uvedených dôvodov ústavný súd ustálil, že Okresný súd Prievidza postupom v napadnutom konaní porušil základného právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (výrok 1).

29. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom Okresného súdu Prievidza došlo k porušeniu označených práv sťažovateľky, vyslovil, aby vo veci vedenej pod sp. zn. 5 C 13/2018 konal bez zbytočných prieťahov, pretože označená vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončená (výrok 2).

V.

Priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

30. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04, IV. ÚS 302/2020).

31. V prerokúvanom prípade podľa názoru ústavného súdu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Ústavný súd prihliadol na to, že celková dĺžka konania pred súdom prvej inštancie už takmer presiahla dobu 6 rokov bez vydania meritórneho rozhodnutia vo veci. K tejto dĺžke konania prispel aj Okresný súd Bratislava I, ktorý však nemožno zaviazat' na náhradu primeraného finančného zadosťučinenia, keďže ústavný súd ho nemohol označiť za aktuálneho porušovateľa práv s'ťažovateľky. Okresný súd Prievidza mal zohľadniť, že v čase postúpenia sporu bola jeho dĺžka už takmer tri roky. Na druhej strane je potrebné zohľadniť aj skutočnosť, že s'ťažovateľka čiastočne prispela k uvedenej dĺžke konania, a to podaním návrhu na miestne nepríslušnom okresnom súde, ako aj konštatovanú právnu zložitosť prejednávanej veci. Prieťahy v konaní zapríčinené nečinnosťou a neefektívnou činnosťou súdov odôvodňujú priznanie primeraného finančného zadosťučinenia s'ťažovateľke vo výške 1 000 eur, ktoré je jej Okresný súd Prievidza v zmysle § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde povinný zaplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu (výrok 3).

VI.

Trovy konania

32. Ústavný súd priznal s'ťažovateľke (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 680,74 eur.

33. Pri výpočte trov právneho zastúpenia s'ťažovateľky ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (§ 11 ods. 3). Základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2020 je v sume 177 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 10,62 eur, základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je v sume 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je v sume 10,87 eur. S'ťažovateľke vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2020 (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie ústavnej s'ťažnosti ústavnému súde) a jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 (vyjadrenie k stanovisku súdu), čo spolu činí sumu 567,28 eur. Právny zástupca je subjektom registrovaným pre daň z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“) ako jej platiteľ, preto bola výsledná suma zvýšená o príslušnú sadzbu DPH.

34. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je Okresný súd Prievidza povinný uhradiť na účet právneho zástupcu s'ťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 CSP) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. mája 2021

Libor DUEA
predseda senátu